

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Waldemar Płóciennik

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **K. B.** ,

skazanego z art. 209 § 1 i in. k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 9 kwietnia 2025 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,

od wyroku Sąd Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 12 czerwca 2024 r., sygn. II Ka 212/24,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Zakopanym

z dnia 1 lutego 2024 r., sygn. II K 495/23,

uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej wymiaru kary łącznej i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Nowym Sączu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

[J.J.]

Waldemar Płóciennik

Włodzimierz Wróbel

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Zakopanem z dnia 1 lutego 2024 r. (sygn. akt II K 495/23) K. B. został uznany za winnego tego, że w okresie od 12 czerwca 2015 r. do dnia 21 lutego 2016 r. oraz od dnia 1 lutego 2017 r. do dnia 28 stycznia 2021 r. w Z., uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego na rzecz synów O. B. i K. P. oraz córki K. B. , wynikającego z wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Z. z dnia 14 lipca 2014 r. (sygn. akt III RC[...]/14), przy czym łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości przekracza równowartość 3 świadczeń okresowych, czym naraził swoje dzieci na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, co stanowi przestępstwo z art. 209 § 1 i 1a kk, za który to czyn wymierzono mu karę roku i sześciu miesięcy ograniczenia wolności polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 12 czerwca 2024 r. (sygn. akt II Ka 212/24), wyrok Sądu Rejonowego w Zakopanem został zmieniony w ten sposób, że w punkcie I przyjęto, iż oskarżony dopuścił się dwóch odrębnych czynów kwalifikowanych z art. 209 § 1 i 1a kk: pierwszego w okresie od 12.06.2015 r. do 21.02.2016 r. i drugiego od 01.02.2017 r. do 28.01.2021 r. Za każdy z tych czynów wymierzono oskarżonemu kary po 8 miesięcy ograniczenia wolności polegające na obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie, a w miejsce tych kar jednostkowych orzeczono wobec oskarżonego karę łączną roku i sześciu miesięcy ograniczenia wolności polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w wymiarze miesięcznym. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

Od powyższego wyroku kasację na korzyść skazanego w zakresie orzeczonej kary łącznej wniósł Prokurator Generalny, zarzucając orzeczeniu „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie: art. 86 § 1 k.k., poprzez, orzeczenie wobec oskarżonego K. B. w punkcie I wyroku kary łącznej roku i sześciu miesięcy ograniczenia wolności polegającej na obowiązku

wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym, obejmującej orzeczone tym wyrokiem dwie kary jednostkowe w wymiarze po 8 miesięcy ograniczenia wolności polegające na obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym każda, a tym samym wymierzeniu kary łącznej powyżej górnego progu wyznaczonego sumą kar podlegających łączeniu.”

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Nowym Sączu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna.

Zgodnie z dyspozycją art. 86 § 1 k.k., sąd wymierza karę łączną w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. W realiach niniejszej sprawy, wymierzono oskarżonemu K. B. dwie kary po 8 miesięcy ograniczenia wolności. Zważywszy dodatkowo, iż karę ograniczenia wolności wymierza się w miesiącach i latach (art. 34 § 1 k.k.), prawidłowo określone granice wymiaru kary łącznej wynosiły w tym przypadku od 9 miesięcy (jako wymiar powyżej najwyższej z kar jednostkowych, czyli 8 miesięcy) do roku i 4 miesięcy ograniczenia wolności (stanowiących sumę kar jednostkowych).

Tymczasem Sąd Okręgowy w zaskarżonym wyroku wymierzył oskarżonemu karę łączną roku i sześciu miesięcy ograniczenia wolności. Orzeczenie to zapadło zatem z oczywistym przekroczeniem górnej granicy wymiaru kary łącznej, wyznaczonej przez sumę kar jednostkowych podlegających łączeniu. Stanowi to rażące naruszenie przepisu prawa materialnego – art. 86 § 1 k.k.

Należy podkreślić, iż przepis art. 86 § 1 k.k. w sposób ścisły określa ramy, w jakich sąd może ukształtować wymiar kary łącznej. Wymierzenie tej kary poniżej dolnej granicy lub – jak w niniejszej sprawie – powyżej górnej granicy, stanowi rażące uchybienie przepisowi prawa materialnego, które w sposób nieunikniony wywiera istotny wpływ na treść wyroku.

Stwierdzone naruszenie prawa ma charakter rażący, gdyż w sposób oczywisty odbiega od prawidłowego zastosowania normy prawnej, a jednocześnie w sposób

istotny wpływa na treść prawomocnego wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o karze. Skutkuje ono bowiem tym, iż oskarżony ma ponieść dolegliwość surowszą (karę łączną w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności), niż wynika to z maksymalnego pułapu dopuszczalnego przez ustawodawcę w ramach instytucji kary łącznej przy wymierzonych karach jednostkowych (1 rok i 4 miesiące ograniczenia wolności).

Mając powyższe na uwadze, zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej nie mógł się ostać i ponieważ wymaga zmiany poprzez wymierzenie oskarżonemu kary łącznej ograniczenia wolności w granicach określonych przez art. 86 § 1 k.k.

[J.J.]

[a.ł]

Waldemar Płóciennik Włodzimierz Wróbel Małgorzata Wąsek-Wiaderek